

Sayı: 2015/06

15 Temmuz 2015

Bilindiği üzere, Basel Bankacılık Denetim Komitesi (Komite) 1974 yılında G10 ülkelerinin katılımıyla, üye ülkelerin bankacılık alanında bilgi ve birikimlerini paylaşmalarını sağlayacak bir platform olarak oluşturulmuştur. Komite farklı ülkelerdeki sermaye yeterliliği standartlarını yeknesaklaştırmayı amaçlayan Basel Sermaye Uzlaşısını (Basel-I) 1988 yılında yayımlamıştır. Daha sonra finansal piyasalarda ve bankacılık alanındaki gelişmeleri de kapsayacak şekilde Basel-II Uzlaşısı 2004 yılında, Basel II.5 Uzlaşısı 2009 yılında, Basel III Uzlaşısı ise 2010 yılında yayımlanmıştır.

Diğer taraftan 25 Mayıs 2009 itibarıyla ülkemiz Komite üyeliğine kabul edilmiştir. Üyelik sonrası Kurumumuz Komite'nin pek çok alt çalışma grubuna katılma fırsatı bulmuş ve Komite tarafından oluşturulan Basel II.5 ve Basel III gibi oldukça önemli uluslararası standartların oluşturulması sürecine dâhil olmuştur.

Ülkemizin Basel standartlarına uyum çalışmaları 1989 yılında yayımlanan ve Basel-I'yi esas alan sermaye ölçüm yöntemi ile başlamıştır. Basel-II'ye uyuma ilişkin 2005 yılından itibaren muhtelif çalışmalar yürütülmüş ve çok sayıda düzenleme hazırlanmıştır. Basel-III'e uyuma dönük olarak ise özkaynak, sermaye yeterliliği, likidite, kaldıraç ve sermaye tamponlarına ilişkin düzenlemeler 2013 ve 2014 yıllarında yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, Komite tarafından kabul edilerek Ocak 2013'te yayımlanan Statü'nün (BCBS Charter) 5 inci Maddesinin (f) bendinde, "Komite standartlarına ilişkin ulusal kuralların ve denetim yöntemlerinin tutarlılığının ve etkinliğinin gözden geçirilmesine yönelik olarak Komite tarafından gerçekleştirilecek çalışmalara katılım sağlanması" şartı üyelerinin yükümlülükleri arasında sayılmaktadır. Ayrıca, Komite standartlarına uyum sağlanacağı ülkemiz tarafından G-20 düzeyinde taahhüt edilmiş olup, ülkemizin Finansal İstikrar Kurulu (Financial Stability Board - FSB) üyeliği de Basel Standartlarına uyumu gerektirmektedir.

Komite tarafından 2012 yılında oluşturulmuş olan Düzenleme Tutarlılığı Değerlendirme Programı (Regulatory Consistency Assessment Programme - RCAP), Basel Standartlarının üye ülkeler tarafından zamanında ulusal mevzuatlara aktarılmasını ve uygulanan standartların tutarlılığını ve bütüncüllüğünü sağlamayı hedefleyen, her bir ülkenin ayrı ayrı değerlendirildiği ve standartların uygulanması açısından uluslararası yeknesaklık sağlanması vasıtasıyla küresel finansal istikrarın sağlanmasına katkı yapmayı amaçlayan bir programdır. Bu program, her bir ülkenin mevzuatının Basel standartlarını ne ölçüde karşıladığını değerlendirmektedir.

Ülke mevzuatlarının uyum durumu, üye ülkelerden katılımcıdan oluşan bir uzman grubu tarafından gözden geçirilmektedir. Söz konusu gözden geçirme sonucunda değerlendirme yapılan ülkenin mevzuatının Basel standartları ile ne ölçüde uyumlu olduğu notlara bağlanmakta, bu notlar ve uyumsuzluk alanlarına ilişkin rapor ise Komite internet sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bugüne kadar 13 ülkenin/bölgenin RCAP değerlendirmesi tamamlanmıştır.¹Ülkemiz RCAP süreci 2015'in son çeyreğinde başlayacak olup,Mart 2016'daülkemize ilişkin değerlendirme raporunun yayımlanması ile sürecin sonlanması beklenmektedir.

Bu çerçevede, Kurumumuz tarafından Basel standartlarınınatam uyumun sağlanmasına yönelik olarak yürütülen çalışmalar sonucunda ilgili düzenlemeler gözden geçirilmiştir. Bu süreçte özellikle Avrupa Birliği RCAP raporunda ortaya konan uyumsuzluk alanlarının ele alınması ihtiyacı hasil olmuştur.

Söz konusu gözden geçirme çalışmaları kapsamında; Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı, Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ Taslağı, Operasyonel Riske Esas Tutarın İleri Ölçüm Yaklaşımı ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı, Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski için Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ Taslağı, Finansal Holding Şirketleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı, Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı, Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı ve Bankalarca Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmasına ve Yayımlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı hazırlanmış ve söz konusu düzenlemelerde küçük çaplı revizyonlara gidilmiştir.

Diğer yandan, düzenleme değişikliklerinin şekli ve sistematik açıdan kapsamlılığı değerlendirilerek; Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik, Kredi Riskine Esas Tutarın İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ, Risk Ölçüm Modelleri ile Piyasa Riski Hesaplaması Tebliği ve Menkul Kıymetleştirmeye İlişkin Risk Ağırlıklı Tutarların Hesaplanması Hakkında Tebliğin bir bütün olarak tekrar yayımlanması planlanmaktadır. Ayrıca, bankalarca risk yönetimine ilişkin olarak yapılacak kamuoyu açıklamaları konusunda yeni bir tebliğ taslağı hazırlanmıştır.

Kurumumuz internet sitesi mevzuat/düzenleme taslakları bölümünden ulaşılabilir olan söz konusu taslaklara ilişkin görüş ve önerilerin duzenleme@bddk.org.tr adresine 10/08/2015 tarihine kadar gönderilmesi mümkündür.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

¹ Bahse konu raporlara <http://www.bis.org/bcbs/implementation/l2.htm> web sitesi üzerinden ulaşılabilir.